

Da begge disse Undersøgelser i høj Grad præge Driften af Fiskegaarden, idet de fordre dennes Lukning, skal jeg tillade mig i det følgende at gaa lidt nærmere ind herpaa.

For det første Spørgsmaals Vedkommende gælder det særlig om at faa nøje Kendskab til Opgangstiderne for Laks og Ørred, hvilket ikke med fuld Sikkerhed kan naas ved et enkelt eller to Aars Jagttagelser. Eigelom i Fjor holdes Fiskegaarden derfor lukket; men medens man inden Lovens Strafftræden solgte den uden for Fredningstiden fangede Fisk, udsættes den nu — med den nedenfor under Omtalen af Fangst af Stamfisk nævnte Undtagelse — atter i Aaen oven for Fangeapparatet efter at være bleven maalt, vejjet og opnoteret. Paa denne Maade har det vist sig, at dette Aars Opgangstider for Laks og Ørred temmelig nøje slutte sig til det foregaaende Aars, samt at man i Sighed med Resultaterne fra i Fjor kan paavise tre forskellige Størrelsesklasser af opgaaende Laks, hver med sin Hovedopgangstid. Det synes derfor foreløbig, som om det første af de ovennævnte Spørgsmaal maa besvares bekræftende.

Fremtiden skal nu vise, om denne tilfyneladende heldig valgte Fredningstid vil medføre det foranstede Resultat, en betydelig Forøgelse af Gudenaens Laksbestand, og saafremt dette bliver Tilfældet, vil det allerede om et Par Aar vise sig ved en forøget Mængde Laks af yngste Aldersklasse; men da disse efter de hidtil indvundne Resultater i Hovedsagen gaa op under Fredningstiden, kan det kun konstateres ved Undersøgelse af Fangsten i Frijsenvold Laksogaard. Det bliver altsaa ogsaa af denne Grund nødvendigt at holde Fiskegaarden lukket og paa samme Maade som ovenomtalt veje, maale og opnotere Fangsten, inden den atter sættes i Frihed oven for Fangeapparatet.

Den tredie Hovedopgave for Driften af Fiskegaarden har til Hensigt mere direkte at virke til Laksbestandens Forøgelse, idet den gaar ud paa at understøtte Laksens naturlige Formering ved Hjælp af kunstig Udklækning og Opdrætning. En Del af de Laks, der under Fredningstiden i Randers Fjord fanges i Frijsenvold Fiskegaard, udsættes derfor ikke igen i Aaen, men indsættes i en ca. 200 Alen lang, 12 Alen bred og 1 à 2 Alen dyb Beholder, der er frembragt ved Oprensning og Udgravning af et forlængst nedlagt og tilgroet Sideløb ved Fiskegaarden. Gennem dette Løb, der med begge Enden udmunder i Gudenaen, og som er afspærret med Tremmeværker fra denne, føres en frisk Vandstrøm i den Hensigt, saa vidt muligt, at frembringe naturlige Livsbetingelser for de indespærrede Laks, der skulle gaa her, indtil de blive fuldt ghydefærdige. Det skal i Aar for første Gang vise sig, om Laks, der ere behandlede paa denne Maade, kunne opfylde det tilstræbte Formaal: at levere gode og udviklingsdygtige Rønstoffer.

Af de til den kunstige Udklækning hørende Arbejder udføres i øvrigt kun Rognens Adpresning og Befrugtning ved Fiskegaarden, medens selve Udklækningen og den derpaa følgende Opdrætning indtil videre maa foregaa ved særlige Udklækningsanstalter, der ikke ere i Statens Eje.

Den i det ovenomtalte nødvendige Lukning af Fiskegaarden foregaaer paa den Maade, at Aaen i hele sin Bredde fuldstændig maa afspærreres med Tremmeværker, saa at i hvert Fald saa store Fisk som opadsgående Laks og Ørreder ikke kunne passere uden at blive bemærkede. Tremmeafspærringerne fordre idelig Pasning og Tilsyn; for at undgaa enhver Fare for Opstemning af Vandet, maa det holdes rent for Grøde, der særlig paa visse Tider af Aaret i stor Mængde føres med Strømmen herved fra de ovenfor liggende Egne. I den løse og bløde Bund, der findes her ved Fiskegaarden, hænder det uafladeligt, at Strømmen understøtter Hækkene (Tremmeværket) snart paa et Sted, snart paa et andet, saa at der pludselig kan dannes en større Kende i Bundens Sand, hvorigennem Fiskene hurtigt søge op forbi Forhindringerne. Understøttningernes Tilstedeværelse kan ikke ses, men et Par Gange daglig maa alle Hækkene gaas efter, hvilket sker ved, at en Mand i en Baad ved Hjælp af en Stang søler, om de overalt slutte tæt til Bunden, i modsat Fald maa paagældende Hæk løses fra sin Forbindelse med Nabohækkene, jænkes dybere ned, atter fastbindes o. s. v.

Røgningen af Fangsten i det egentlige Fangeapparat „Laksogaards Hovedet“, der findes omtrent midt i Aaløbet, foregaaer ved, at et Par Mand, forsynede med store, brede Ræsjere, gennemfiste Fangeapparatet.

Mindre Reparationer foresalde jævnligt, men kunne saa godt som altid udføres af Fiskegaardens faste Mandskab; i det hele er Vedligeholdelsen af Materiellet af største Betydning for Driften. Laksogaarden var ved Statens Overtagelse af Gjendommen i høj Grad forfalden, næsten alle Hækkene i det egentlige Fangeapparat vare fuldstændig raadne; det samme var ogsaa Tilfældet med den store Gitterport, der udgør Afspærringens ene Halvdel mellem den nordlige Nabred og en i Aaløbet liggende lille Ø.